

# Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 118 (5559)

ИЮНИН

15  
ВТОРНИК

1948 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Вертоной  
Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомойн орган.

Цэн 20 минутан

## Олонитэ ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ гэшэ мүнөө сагта тусгаар онсо удхашанартай болоод байна. Энэ хэрэгтэ кино айхабтар ехэ үүргэ дүүргэдэг ба дүүргэхышье ёһотой юм.

### Комсомольско организацинуудай үүргы дээшлүүлхэ

Баян ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой Обкомой табигдан шенум болобо. Энээн дээрэ «ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой Обкомой хүдэмэри тухай» ВЛКСМ-эй ЦК-гэй тогтоомыг үндэс хэсэвэн ба обкомой комсомольско организацин зориголтуудыг тодорхойлоно байна.

Республиканын экономика ба культура хүгжэлтэдэ комсомолууд бага бэшэ үүрэг эсэлдэг ба нилээд ехэ хүдэмэри хэвэн байна. Комсомолууд ба комсомолтанууд болбол заводууд ба фабриканууд, колхозууд ба совхозуудта шэн габьяатайгаар хүдэмэрижэ, союзна бэшэ залуушуулыг ажалай тулалтануудта хүтөөн абадан.

Энэ юун дээрнээ харгалдан гэхэдэ, 6 комсомолууд, 1 мэдээлэл залуушуулай ферма, Үндэр ургасын нэгэ зөөн, нэгэ эхин комсомольско организаци ВЛКСМ-эй ЦК-гэй хүндэтгэл гомтоотар шагнагдан ба дүрэн зуу гаран комсомолууд, комсомольско-залуушуулай 65 бригада ба зөвөнүүд ВЛКСМ-эй Обкомой хүндэтгэл гомтоотар шагнагдан байна.

Тинхэдэ нэгэ комсомол Социалистическэ Ажалай Геройн хүндэтгэ нэрээр гэдэ хүртөөн, 2 хүн Лениний орденээр, 6 комсомолууд Ажалай Улаан тугай орденээр, 29 хүн медальнуудар шагнагдан байна.

Ажалай дотор ба транспорт дээрэ 8,5 мянган залуу хүдэмэрижэд, 210 комсомольско-залуушуулай бригаданууд бүхн хүдэмэрижэтэй хамта 8 харьгана тусомыг республиканын ойн байндар хүртэ дүүргэжэ, шөнэ сталинскэ табигдалтай тусомыг дүрэн жэлдэ гүйсэхэдэ бата бэлэ үндэснүүр табирын түлөө эрдэ шууд төмсөө хэвэн.

Тинхэдэ обкомой комсомольско организаци болбол XIII конференциндэ шийдхэбэриг дүүргэлтэ болгожэ, Унгар-шан Уе соо ажал хүдэмэриг зарим тэдэ байжаруула.

Гэбшье, республикын комсомольско организацин хүдэмэриг эхэнүүд дутагданууд бии. Комсомолууд ба союзна бэшэ залуушуулыг идеологическэ таларыг хүмүүжүүлхэ хүдэмэри республикэ дотор тон хангалтгүй.

XV Областной партийна конференци болбол «комсомолууд ба союзна бэшэ залуушуулай идеологическэ таларыг хүмүүжүүлхэ» үндэс хангалтгүй эмхидхэгдэбэн хэбэрээ — гэжэ тэмдэглэсэн байна.

Бодото байлалтын хаража Ухээхэ энэ тон зүг ба обкомой конференцидэ хойно зарим тэдэ хүдэмэри хэргэшье ба, эригдэжэ байһан хэмжээндэ хүрөөгүй. 1947—1948 онуудта политическэ гэгээрэл 675 кружогууд эмхидхэгдэбэн аад, тэдэнэр оройдоо 431-ниинь программаа дүүргэсэн ба тинхэдэ олонхи кружогуудыг программаа бэшэ, зарим олоо төмөр хураасан байна юм. Зарим кружогуудыг оройдоошье хүдэмэригөөгүй. Жэшээлхэдэ, Прибайкальскэ аймагта 18 кружогой оройдоо 2-ниинь зангына дүүргэ.

Комсомолуудыг кружогуудта буруутар, нинтэ эрдэ хэмжээ хараада абашгүйгөөр асууладг ушарша нэгэ кружогой 2—3 класс дүүргэсэн ба 9—10 класс дүүргэсэн хүнүүд хамта хураасан байна. Нимэ байдал Улан-Удэ гордот, Хяхтын ба бусад олон аймагуудта тохосолдон байна юм.

ВЛКСМ-эй Горкомууд, райкомууд ба айкмууд болбол комсомолууд ба залуушуулай идеологическэ таларыг бэлдэхэ дэшинүүхэ талар тон хүдэ хүдэмэриг, хураасан шанарай түлөө төмсые, пропагандасткэ хүдэмэриг уухын талыг мартан байна. ВЛКСМ-эй обкомой пропаганда ба агитацин талар, тэрэнэй хүтэлбэригтэ байһан Шибөөс болбол бүхн идеологическэ хүдэмэриг тодорхой орондоо, саярбан «хүтэлбэрээр», «шууга» таларгаар хураалгал, хүдэмэригдэ хайша хэрэгээр ханддаг байгаа. ВЛКСМ-эй ЦК болбол нүхэр Шибөөсөө хүдэмэригөөн зайлуулсан байна. Энэ хада республикын комсомольско организацида шуудла урж болгожэ, идеологическэ хүдэмэриг эрд байжаруулыг эриг.

Залуушуулай ажалай өдблгине улам үргэхын тула, комсомольско организацинуудай идеологическэ хүдэмэриг эрд байжаруулахэ хэрэгтэй. Идеологическэ хүдэмэриг Үндэр ургасын хүдэмэригдэ байха бури, табигдалыг дүрэн жэлдэ дүүргэхын түлөө бүгдэ-аралдай төмсэлдэ залуушуулай шуугалта улам ардчида байһанын мэдээжэ. Хэвэн ажалалга ямар ехэ удхашанартай байһанын залуу хүн үүшэй гүйсэд мэдэгдэ байха ба ажал хүдэмэригдөө мэдэрлэ гүсөөр ханддаг байхар хүдэмэригдэ тэбиха хэрэгтэй.

Комсомол болбол дайсан харша буржуазна түлөөнөө тусгаар, Унгарын саяг ахир Удэгийн үндэс тусгаар ба социалистическэ Энэ орондоо үнэн шүтэнүүдгэ залуушуулыг хүмүүжүүлхэ хүндэтгэ байһан үүртэй байна.

ВЛКСМ-эй ЦК болбол Бурят-Монголой комсомольско зарим комитетууд бидэндэ харша идеологическэ өмдүүлхэ талар төмсэл абуулангүй, национализм гаргах ба залуушуудыг шашан шүтөөнэй түлөөнхэ абадануудтай эрбхитэйгөөр төмсөөгүй гэжэ тон зүг тэмдэглэсэн байна.

Ушар нимэвэ комсомолой хүдэмэриг эрд эрбхитүүлхэ, комсомолуудай нэрэмжэтэй ба политическэ таларга тэрэ байха абадалыг тулалха шуудла.

Энэдай тула хамгай түрүүшье комсомол бхүн политическэ дүрэн бэлдхэтэй, үгэ ба хэрэгээрэ залуушуулыг дүүргэхэ шадаха социалистическэ байгуулантын түрүү хүн байха ёһотой. «...байгуулантын тула мэдэхэ хэрэгтэй науны шуудла хэрэгтэй. Тини мэдэхын тула хураха хэрэгтэй» — гэжэ нүхэр Сталин хурдаг.

Нимэ хураасны бүхн комсомольско организацинууд үгэр бүри эрхилдэ, болтоор хүтэлбэригдэ ба комсомолуудай политическэ хураасныг саг үргэлжэ хангажэ байха ёһотой.

Энэ хэрэгтэ хамгай түрүүн партийна организацинууд тулалгажэ үзүүлхэ байһандэ ажал нэгжэ байлгуй.

Комсомольско организацинууд болбол залуушуулыг идеологическэ хүмүүжүүлхэ бүхн арга методуудыг ба хэрэгсэлүүдыг ашиглаха зэрэгтэй. Клуб, кино, театруудай хүдэмэриг шарыг байжаруулахэ абадала эрбхитэйгөөр орооцо, науа, литература ба искусствын ажал-абуулагчтай барисалга бэлдүүлхэ, ажал-абуулагч ба хүдөө ажал түрүүшүүдэй дүй дүршэлыг бүхн залуушуулай шарыг болгохо ёһотой.

Шенум болбол комсомолууд ба союзна бэшэ залуушуулай политическэ хураасан тухай тодорхой хэмжээ-абуулагчуудыг хараалжа, дүүргэлтын саг болзолуудыг зааһан байна. Тус Шенумай шийдхэбэриг дүүргэлтэ болгохо залуу үсхэн гүйсэд бии. Гансахан ээ энэ үсхэ зүб замгаар абуулахэ, бодтоор хүтэлбэригдэ хэрэгтэй.

### Ажалай жаяг заршамы колхоз бүхэндэ шангадхаха!

Колхозно тариалан дээрэ баян ургаса ургажа байна. Энэ жэлдэ ойн баярай үндэр ургаса хурааха гэдэн хүндэтгэ зориго урдаа табигдан манай республикын тариашад мата ехэ эршэмтэйгөөр ажаллажа байна. Олонхи колхозуудта хабарай тариал хэзээ хэзээнхидэ хайн шарайгаар ба хаха саг соогоо үнэгэрдөө. Сагай уадралдай хайн байһан абадал тариалай түргэн ургаха хэрэгтэ мүн эе тулална.

Тинхэдэ хабарай тариала хүсэд дүүрээ гэжэ хэлэхэ болохотгүй. Республикын олонхи аймгууд нэгэ жэлэй ногоо тариалай байхандэ, харин зарим колхозуудта гречуха, хартабайха ба ошонь тариалшыг үргэлжлөөр. Энэ гэгдэлыг боллуулхын тула хоёр гурбахан үндэр турша соо тариалын бүхн хүдэмэригүүдыг, тэрэнэй тоодо эрлэнко тариалшыг дүүргэхэ хэрэгтэй.

Хабарай тариалтын түгээхэтэй хамта Үндэр баян ургасын түлөө төмсөлэй түрүүшын шата дүүрээ гэшэ. Мүнөө тариалын хойнохоо хайнаар харуула хэжэ ба ургаса хураалгада зэбсэг түгээгөөр бэлдэхэ гэдэн зорило табигдал байна. Энэ жэлдэ Үнхэрхуралга ба тариалхуралга хоёр өөрлөгөө болзолтой талар республикын хэжэ харин аймгуудта зэрэгсэлхэдэ болохо байна. Тинхэдэ хураалтын хүдэмэригдэ бэлдэхэдэ саг бата боложо, улам шаргаар хүдэмэригдэ хэрэгтэй болоно. Дурсагдан ажалыг абуулахыг нэгшье үгэр, нэгшье час дэмэ гэгэхэ гэшэ — колхозно ажада тейбо татажа болохо байна.

Гэхэ зуура пар хахалга, тариалын хойнохоо харуула хэлэ болон үблэ ба тариалхуралгада бэлдэхэ муугаар абажа байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Олонхи аймгууд пар хахалга түсөө болзол соон дүүргэхгүй байжа, энэ хүдэмэриг болзолгүйгөөр унжагайруула. Хураалтын зэмсэг хэрэгсэлүүдыг түгээхэ абадал тон хүдэ байна. Тарса сохто ба хахалга тариалхуралга бэлдэхэдэ эрлэнкогүй байха юм. Олонхи нутагуудай тариалан дээрэ бургад үблэгөөр абагдэ эхэр тариалшыг нэвэн, тэрэнэй түгээ хэлэ ажал оройдоошье эрлэнкогүй байжа. Энэ бүгдэ болбол бата зэргэн адуунууд бэшэ гэшэ. Нимэ жэл ноһоор абадал хада ехэ аугалтай байха юм. Тэрэ болбол ургасны доошлуудыг абадала хүргэжэ, хабарай тариалын үдэ колхозно нитын тариалан тэрэ ехэ ажалай аша үрэнэ бата боложо болохо байна.

Тинхэдэ пар хахалгыг эгээл богино болзол соо дүүргэхын, тариалын хойнохоо харуула хэлэ тулада ба хураалтын хүдэмэриг бэлдэхэ хэжэ-хаанагүй үргөөр дэлгэрүүлхын тулада бүхн хэмжээ-нүүдыг энэ гэгээр абаха хэрэгтэй. Тэрэнэй нэгэн шуудла хэмжээ — колхоз бүхэндэ ажалай жаяг заршамыг бүхэжүүлжэ, эмхи гуримгүй абадалыг усадхаха шуудла.

Хабарай тариалга хойно харад үзэхэдэ зарим колхозууд эхэр гэгдэжэ ябан. Тинхэдэ алли арга-боломтой байһан бусад колхозуудын бүхн ажаалаараа түрүүлжэ ябадаг байна.

Ямар ушарша нимэ болово гэшэ болбол бодожэ үзөөр байна. Ажал хэрэгтэ ноһоор, булар абуула байһан колхозоор хайн хүдэмэригдэ хүнүүдэй үсөөн гэжэ шалгаг баридэг байна. Тинхэдэ зарим аймгуудай хүтэлбэригдэ бодото байдалыг шалгаггүй аад, нимэ шалгаг барилшадэ бэлдхэнэр, хонгороор эгнэгэжэ буудга байна.

Нэгэ жэшэ абаад үзэе. Бичурин аймгай Чкаловый нэрэмжэтэ колхоз бүхн ажалла жэлдэ унжагайруулжа, нэгшье хүдэмэриг саг соонь бүтээгдтэй байна. Үржэлтэй хайн газартай байгаад тэрэ колхоз аймгаг соогоо адаг мүү ургаса хураадаг байна. Яахада нимэ гэшэб гэжэ колхозны хүтэлбэригдэ асуухада дээрэ хэлдэгшье шалгагшье дурдад лэ байдаг байна. Бодото дээрэ төшье нимэ бэшэ. Халуун хүдэмэриг үдэ хэдэн хоногтоор зайлуулжа абадаг, колхозно талыг хомхойгоор эрлэнкохэдэ лэ хүнгээд хүдэмэриг бэлдэжэ абадаг. Хара хүдэмэриг бэлдэхэ колхозно төрөөдэ, хоо хүдэмэриг бэлдэхэ колхозой амбар ханжа байдаг талыг хүнүүд, жодынууд олон байна. Нимэ эшэхэ нуургүй залуу хаман хүнүүд хада тэрэ колхозой жэлдэ гэгдэжэ, тэндэхи үнэн сэхэ колхознигүдэй оролдоото ажалайнга аша үрэнэ дүүргэхэ хэрэгтэ шалгаггүй абадала эгээ ехэ зэмтэй өгөгдөлүүд мүн болоно. Тэрэнэр тус колхозоо ажалай жаяг заршамыг нэгшөөн унагажа, эмхи гуримгүй абадалыг үсхээжэ байха юм. Харин тинхэдэ колхозныг тариалын түгээл, бригадирнууд ба бусад хүтэлбэригдэ тэрэ ехэ дутагдалыг өөрөөр болзолуудыг усадхаха тушаа эрд хэмжээгүүдыг абахаа болзолуудын байна.

Нимэ барилтанууд гансахан Чкаловый нэрэмжэтэ колхозоо, гансахан Бичурин аймгаг бэшэ, мүн оцдоо төшье бии байна.

Мүнөө хабарай тариалын дунгуудыг гаргажа байхада тэрэнэй дутуууд тухай сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Зарим колхозууд тариалга ажа гэжэ дүүргэбэн, зарим колхозууд хадатаншыг хүргэнгүй болон байна. Энээнэй шалгагалуудын олон. Гэбшье, тэрэндэ онсо шуудла гол шалгаглан бии — тэрэ хада ажалай жаяг заршамай мүү байһан абадал болоно. Хэрбээ али нэгэ колхозоо ажал хэрэгтэй табигдала ю, али ноһооржо байга наань, түбхын түрүүндэ ажалай эмхидхэл тухай, жаяг заршам тухай хэлэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө ажалай жаяг заршамыг шангадхаха, эмхи гуримгүй абадалыг усадхаха гэдэг зориго колхоз бүхэндэ урда табигдал. Тэрэ зориголыг шийдхэнгүйгөөр саанхын хүгжэлтэ тухай хэлэхэнь бэрхтэй байна. Тинхэдэ колхозно ажалын түгээжэ абадала наад тойбо татажа байһан, ажалай жаяг заршамыг унагажа байһан долдоруудта хатуу хэмжээ абаха хэрэгтэй.

Саанхын зориолуудта шударгуу хайнаар шийдхэлын тулада колхозник бүхэн хамгаг шадалаара, үнэн сэхээр ажаллаха ёһотой. Тэрэнэй тулада үргэн нитын социалистическэ мүрсөөд дэлгэрүүлхэ ба нитэ гүрэнэй, нитэ колхозой хэрэгтэ колхозник бүхэнэй ойлгохоор, колхозник бүхэнэй шэн зориго, шударгуу сэхэ ажал хада бүхн колхозой ургаха ба баяжаха абадалай, нимэ болохоороо, бүхн колхознигүдэй энэ баян бууха абадалай нүхээл мүн гэжэ колхозник бүхэнэй ойлгохоор хүмүүжүүлхын политическэ хүдэмэриг абуулаха хэрэгтэй.

Бидэнэй дунда баатар ажалай, гайхамшата габгай ажалай үлгэр жэшэ үзүүлжэ абадаг хүнүүд олон. Тэрэнэй эрхмэй эрхмийн Социалистическэ Ажалай Геройноор, орентон, медальтан болоно. Бидэнэр булган, бүхн колхознигүд тэдэнэр аад хайнаар ажаллаха аргатай ба уялгатайшье байнади.

Бүхн хүсөө, бүхн шадабара баян ургаса уруула хэрэгтэ зориула! Ойн байрай урда тээли социалистическэ мүрсөөндэ оролсожэ, абаан уялганууда нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэ!

М. Нимев,  
манай корреспондент.

### Кино—хүмүүжүүлгын гайхамшагта ехэ зэбсэг мүн

Советскэ орон болбол коммунизм тээша сэхэ алхалан абаа. Манай агуухэ социалистическэ гүрэн соо, тэрэнэй тоодо хабаран байгаа манай Бурят-Монгол республика соо сталинскэ табигдалтай түсөмы дүрэн жэлдэ дүүргэхын түлөө төмсэл гүн үргөөр абуулагдала байна.

Олонитэ ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ гэшэ мүнөө сагта тусгаар онсо удхашанартай болоод байна. Энэ хэрэгтэ кино айхабтар ехэ үүргэ дүүргэхэ шье ёһотой юм.

Кино ардай дунда тон үргөөр дэлгэрэхтэй, тэрэ хада олонитэдэ айхабтар ехээр хүндэтгэдэ. Советскэ правителствын, Лени—Сталинэй агуухэ партийна үдэр бүрийн гайхамшагта ехэ анхралдай алаар манай орон соо, тэрэнэй манай республика дотор кино болбол тон үргөөр дэлгэрэ.

Мүнөө манай Бурят-Монгол республикын горогуудар, хүдөө нутагуудар 142 киноустановкунууд хүдэмэригдэ. Энэ тоо хада искусствын эгээл хүсэтэ зэбсэг болохо киногой айхабтар үргөөр дэлгэрэхинэ тодор харуула. Гална энэ 1948 он соо Үшөө шилдэг олон киноустановкунууд нэмжэ, манай дүрэн хүснэй нэгэн болохо кино улам олон, улам дэлгэрэхинэ болгохо юм.

Кино хада гансахан лэ манай орон соо нимэ егээр дэлгэржэ шадна. Бүгд—манай партийна, манай ардай гайхамшагта хүмүүжүүлхын хүсэтэ зэбсэг мүн. Киногой урдашарын угаа үдэр хэмжээндэ гарсаг, идеологическэ түгээжэ болоо. «Кино—оюунтын агитацин гүн ехэ зэбсэг мүн» — гэжэ нүхэр Сталин хэлэсэн юм. Советскэ кино болбол энэ хүндэтгэ үүргээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг байна.

Хаана партийна организацинууд кинодо анхралаа ехээр табига, хайнаар хүтэлбэригдэ, тэндэ ажалшадые киногоор хангаха хүдэмэриг мүү бэшэр абуулагдала байха юм. Олонитэдэ кино харуулгыг зүбөөр ба табигдалгүйгөөр эрлэнко шадалан хүдөө тосхонууд, предприятинууд ба аймагууд олон бии.

Кинофакциин Управленин мэдээнэй ёһоор, кинонуудыг харуулхын түсэ май хараа соо 116,5 процент дүүргэдэбэн байха юм. Гэхэтэй хамта, ажалшан нитыг киногоор эрлэнко ба эмхитэйгээр хангаха абадала тон олон дутуу дунда зүйнүүд байха юм. 1948 оной дүрэн харын турша соо январь, февраль, март ба апрель — 30 колхозуудта нэгшье кино харуулагдалай байшоо.

Киноустановкунууд 1947 он соо хүдэмэригдэ ёһотой Удэрүүдэгдэ 26 проценттэ эдэр хүндэтгэ шалгагалууднаа боложо табигдалуулан байха юм. 1948 он соо амань бага болоогүй, харин нэмбэр байжа габал, нэгдэхн квартаг соо тэрэ табигдалууд 27 процент болон байха юм. Биее харуулагдала ёһотой Удэртрнь харуулангүй табигдалуула гэшэ тон болохотгүй муухай абадал мүн.

Ажалшадые киногоор хангаха абадал Здын, Байкало-Бударын, Торин, Закамной, Хэжэнгын, Ахын ба бусад хэдэн аймгуудта илангаха хангалтгүйгөөр табигдан байһа гэшэ. Кино харуулгын 4 харын түсэ Байкало-Бударын аймгагта арай гэжэ 50 процент дүүргэдэбэн байна. Торин аймгагта энэ түсэ 67 процент дүүргэдэ. Кино харгалшадые асуулан хандуулаха талар түсөөд тус хоёр аймаг миэдэ 38—46 процент дүүргэсэн байха юм.

Энэ оной январь нарада Здын аймгай бүхн колхозуудта, бүхн МТС-үүд ба совхозонд нэгшье кино харуулагдалай. Февраль нара соо кино 2 колхоз ба Боргойн совхозоо харуулагдалаа бэшэ, бусад олон МТС-үүд ба колхозуудта харуулагдалай байба. Март нара соо аймагтай хангалттай олон колхозуудта кино оройдоошье харуулагдалай.

Байкало-Бударын аймгагта январь нара соо 14 колхозоо, февраль 15 колхозоо, март нара соо 9 колхозоо кино оройдоошье гаралгүй байба. Нимэрхүү январь гү, али зарим таларда эвэншээшье доошо байдал Закамной, Хэжэнгын, Ахын ба бусадшье хэдэн аймгуудта бии байна. Тини дутуу дундуудыг саашада яабшыг тэсэжэ болохотүй. Эдэ дутууудыг түргэн усадхаха тулада, тэдэниг бии болгодог шалгагалуудыг олохо хэрэгтэй.

Республикын кинофакциин Управлени (начальникыг нүхэр Морозов) аймгуудтай өөрлөгөө табигуудыг муугаар, оперативна бэлдэр хүтэлбэригдэ. Партийна организацинууд хада киногой хүдэмэригдэ анхралаа баатар табигдэ ба сатгэрлэжын шанта хүтэлбэрээр хангалтгүй байха юм. Билдэо хүдэмэригдэ кадрнуудыг, илангаа кинохандигуудыг бэлдэхэ ба хүмүүжүүлхэ хангалтгүй байна. Советскэ оргалууд болбол киногой хүдэмэригдэ нилээдгүй хоо, тариаланги байдаг. «Газкионтролад» контор (эрлэнкошье нүхэр Иваненко), мүн почто болбол киноартистуудыг гуродууд, илангаа хуула нутагуудта азыгдэ талар олон тоото дутуу хандуудыг гаргадаг байха юм.

Дурсагдан бүхн дутагдалуудыг дары сагаа усадхаха, ажалшадые киногоор хангаха абадалыг үндэбэрнэй байжаруула хэрэгтэй. ВКП(б)-гэй Обкомой үдэр болбол ажалшан арката кино харуулгыг байжаруула тухай асуудлыг хэлсэд, энэ талар тодорхой заабаринуудыг үгдэн байха юм.

Партийна, советскэ, комсомольско, профсоюзна болон киногой хэрэгтэ эрхилдэг организацинуудай зориолууд габал, хүн зонине коммунистическэ хүмүүжүүлхэ гэдэн энэ ехэ ба хүндэтгэ хэрэгтэ кино тон үргөөр хандуулаха, киноустановкунуудыг дүүргээр, шарайгайгар хүдэмэригдэжэ, кинонуудыг аймагуудта наадгүйгөөр, түргэ-үргэн азыгдэжэ байха абадал болоо.

Тосхон бүхэнэ, колхоз бүридэ нара соо 1—2-ноо үсөөн бэшэр кино харуула гэшэ кинофакциин хэрэгтэ эрхилдэг организацинуудай, тэрэнэй хүдэмэригдэгдэй нягтын зориолыг болохо ёһотой.

Кино—хүмүүжүүлгын гайхамшагта ехэ зэбсэг мүн. Ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ энэ зэбсэгэ тон зүбөөр, тон үргөөр хэрэгсэхэ ёһотой бии. Республиканын 25 жэлэй ойн барта бэлдхэтэй дашарм-дуулан ажалшан арката кино харуулгын хүдэмэригдэ үндэбэрнэй байжаруула гэшэ киногой хүдэмэригдэгдэй гайхамшын зориго мүн.

### Эндэхи колхозууд гүнзэгы таһалдалтай

Эгээл хайн хаба болзолтой үшгэржэ байбашье Здын аймгай зарим колхозууд тариалан хүдэмэриг хэтэрэй эхээр унжагайруулжа байна.

Жэшээлхэдэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (правленин түрүүлэгшэ нүхэр Гомбонь енов) энэ хүдэмэриг үнн хада дуухаа дүүрэн аргатай байбашье, эмчэ нэг болтол оройдоо 87 процент хүргөөд байха юм. Тэрэнэй 350 гектар пар хахалга байһан аад, миэдэ 30 га хахалганхай.

Мүн «Галын Ой», «Улаан Ушөөтэ» колхозууд байрайнгаа тариалын мүн 87,8—87,9 процент дүүргэсэн байна. Тинхэдэ «Красный партизан» колхоз (түрүүлэгшэн Хасаров) 250 гектар пар хахалга түсөөтэй аад, оройдоо—30, Боргойн сомоний Сталинэй нэрэмжэтэ—42, Гэгэтын сомоний Сталинэй нэрэмжэтэ—80, Держалинскын нэрэмжэтэ—50 гектар гэхэ мэтээр хахалган байха юм.

Эдэ бүгдэ боломгүй ехэ гэгдэлүүд иматгал дурсагдалта колхозуудай хүтэлбэригдэгдэй олоо назгал байжа, ургаса хурааха хэрэгтэ харуулагдалайгөөр ханданашань, энэ хүдэмэригдэ колхознигүд бүхн хүснээ агуулуулгынөө болон байна. Энэниг нимэ баримта али тодор баталжа байна. Боргойн сомоний Сталинэй нэрэмжэтэ колхоз пар хахалгада 20 шугшадые гаргах байгаа наа, миэдэ 10, «Красный партизан» 18-най орондоо 10, Карл Марксын нэрэмжэтэ 25-най орондоо 12, Гэгэтын сомоний Сталинэй нэрэмжэтэ 20-ной орондоо 14 шугшадые гарган байгаа.

Колхозтой догоровой ёһоор МТС болбол колхозуудта хабарай тариалын болон пар хахалгалыншье үдэ бүхн хүсөөрөө тулалха уялгатай гэшэ. Тэдэ энэ үүргээ Ушөөтэй ба Сагаал Усанай МТС-үүд хэрэгтэ дүүргэжэ гэшэб гэхэдэ, тон хангалтгүй байшоо. Жэшээлхэдэ, Ушөөтэй МТС (директорын Перевалов) мүнөө болтол пар хахалгалынгаа түсөмы 60,7, Сагаан Усанай МТС (директорын Занданов) 30,5 процент дүүргэсэн. Тинхэдэ Боргойн сомоний Сталинэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэмэригдэ Доржиевай тракторна бригада пар хахалгалга 50 процент дүүргэсэн ба Лениней нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэмэригдэ Ушөөтэй МТС-эй тракторна бригада оройдоо 95 га хахалган байха юм.

Дээрэ дурсагдан аад бүхн шалтаганнаа тус аймаг пар хахалгалынгаа түсөмы миэдэ 49,3 процент гүйсэхэдэн байна. Тариалын болзолтой үнхэржэ байхада, мүн пар хахалга эрхм хаха саг соо мөрн унагуундыг энэ хүдэмэригдэ үсэд агуулуулгын ба тракторнуудыг байгажархотд, наана амар бууха гэшэ гүрэн түрэн хэрэгтэ тон харша абадал болоно.

Гэбшье, депутатудай хүдэмэригдэ элдэ олон бэрхшээлүүд тохосолдог байна гэжэ олохон депутатуд хэлсэдэ. Зарим засаг зургаанай газарнууд депутатудай хүдэмэригдэ тула хүрэхын орондоо, тойбо татажа байдаг байна.

Жэшээлхэдэ хэдэн баримта абаад үзэе. Нүхэр Сербянинко эгээ эрбхитэй депутатудай нэгэн болоно. Тэрэ болбол инвалидуудыг гүйсүүлхэ, тэдэний байдалыг байжаруула тушаа ехэ оролдодо гаргаа. Тэрэ оролдогын аша үрэншье харгана: Жозо песселотгэ байдаг инвалидуудай хоол хүншье байжара, хубсанын, шилээгдөөд тэндэ нүүдэл библиотекэ нэгдэжэ, ариг эсбэр сахигдана; инвалидуудай тэндэхи гэрше кооперативна техникум шөөтэ абаа. Мүн нүхэр Сербянинког хунгалшад мэдүүлгүнүдшье анхралтайгаар ханддаг байна. Хунгалтаһаа хойшоо 19 голчолуудыг хаража үзэе. Тинхэдэ дайдал нүхэрөө алданан Эповадэ байра олохо үгдэн, инвалид Казевагай байрада радио тогтоон, инвалид Орловскада дуротдо амарда пугево абажа

# Үбнэхуряалга ба силос даралга—ажахын-политическэ шухала зорилго мүн

Б. ЛОБСАНОВ, ВКП(б)-эй Обком-ий секретарь

Малай тоо толгойг сааламнь олошоруула ба тэрэнэй асар шэмэ Угэлгэ дэсхэлүүдэ гол эрхэ нүхэсэлүүдэй нэгэн бологшо тэжээлэй бага база байгуулла асуудалыг Ушөөд хангалтагүйгөөр шидхэжэ байһан ушар хада малажамны партийна организацинуудай хүтэлбэрихэ хүдэлмэридэхи гомо дууһун мүн. Гэжэ XV областной партийна конференци өөрһингөө шидхэбэри соо тэмдэглэһэн байла.

Конференциин тогтоол хада малажалда тэжээлэй бага байгуулла хэрэгтэ хүтэлбэрихэ эрд хайжаруула, энэ шухала хэмжээ-абуулгэ тоошоолотгүй абадала эсэс табила. Үбнэ тэжээл бэлдэхэдэ хүдэлмэри эмхидхэлгээр оветскэ ба үдөө ажахын органуудай, колхозууд, МТС ба совхозуудай абуулгэ хиналгана шангадхалынь партийна организацинуудыг уялгана.

Эхэ кадангай сабшагангүй Үдэжэ, Үбнэхуряалгын түсбэ хэдэ хэдэн аймгуудта дүүргэсгээгүй байһан Үнгэрэгшэ жалнуудай адуунуудыг эртэинхэ харлаа даа абаха ба мүнөө жэлэ дахатай хэрэгтэй. Жэшээлдэ, 1947 ондэ Ярууны аймгай колхозууд Үбнэ сабшага үргэнэй түсбэне 11000 гектараар, Закаменай аймаг — 4200, Ториин—1800 ба Хорин аймаг 3100 гектараар хууу дүүргэһэн байгаа. Хэдэ хэдэн аймгууд силос даралга түсбөө таһадуулаа һан. Үдөөтөгэ малтай Сэлэнгын аймал нолонго жэлэ силос даралга түсбөө миндэ 62,3 процент, Нолын аймаг — 61,5 процент, Хорин аймаг — 46,7 процент дүүргэһэн байха юм.

Үбнэ тэжээл бэлдэхэдэ хэрэгтэ яма харуусаагүйгөөр хандхалын эсэстэ энэ ба мүн бүсэдэ зарим аймгуудай колхозууд үбэлдөө үбнэхуряалга, имагта борж байдала ороһон, олохон малнь үхэлһэн байгаа. Хорин аймаг, үбэлдөө мал болжээтэ харлаада абадалы байхдаа, 1947 — 48 оной үбэл тэжээлдэ Үбнэ тэжээлээр миндэ 50 процент хилгалһан байгаа. Харин зарим аймгууд энэһөөсөө бага үблэтэй байһан юм. Хорин аймагай Гирөөэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрихэтэй партийна эхин организациин ба партиин айкомой зүгшөө хилгалтын үгэ дээрһэнэ тэжээл бэлдэхэдэ түсбөө таһадуулаа, нигитин малуудыг үбнэ тэжээлээр андалтаа замда ороһон гэхэ гү. Колхозой экономикаыг бууруулаха аман ороһон байгаа. Үбнэ тэжээлэ үбнэ тэжээлэ бэлдэхэдэ, харин зүгшээ Үбнэ логонхой хаа-хаангай элбэг дэлбэг уржага байха үдөөн бэлдэхэдэ хэрэгтэй.

Үбнэ сабшага үе ойртожо байна. Тэжээл бэлдэхэдэ — хүдөө ажажамны аажин-политическэ, илангана манай республиканы эрхэ байдала, шухала кампанжин эхилэ дүрлэр тоотой Идэрнүүд Үдөө.

Аймагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд, МТС-үүд ба совхозууд, колхозуудай правлениүүд ба партийна эхин организацинууд болбол Мбнэхуряалгын бэлдэхэ тугадарөөр улаха, эмхитэй хайнаар абуулаха, колхоз, совхоз ба аймаг бүхэлэй тэжээл бэлдэхэдэ түсбэне заабол дүүргэжэр бодомжолон, үбнэхуряалгын эсэрдэ балалхалы хада сар соонь ба бүхн таларын хангалта уялгалтай.

Энэ жэлэй эгидэ болһон хүдөө ажахын түрүмүүдэй республиканскэ зибөөндэ хабадлагадэ БМАССР-эй бүхн эрэгтэй, эмхитэй колхозинуудта, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэригшэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэтэ зориудһан хандалта соогоо ингэжэ бэлдэ һэн:

«Малажалда тэжээлэй бага база байгуулла хэмжээ абуулгануудыг, илангана сабшагангын эсэрдэ хада үбнэхуряалгын түсбэне бүхн колхозуудта үргэн хэмжээтэйгээр дэргэдүүр ба төрөлһөн герисовскэ зөвөнүүдэй сабшаган дээрһэнэ, дунда жэшээлээр, гектар бүриин 40 центнерһэ доошо бэлдэ, бүхн сабшагангай талдай дээрһэнэ, дунда жэшээлээр, 15 центнерһэ доошо бэлдэ үбнэ абагта хангалта. Бүдүүн тэжээл курлалтын ба силос даралгын түсбэбэй гүйсэхэ хангалта».

Манай республиканы түрүү хүмүүдэй өшө урла бүхн колхозуудта халуунар димжэлһэн байна. Манай республиканы лугодуудта БМАССР-эй 25 жэлэй ойл хүндэлдэг зориудһан социалистическэ үүрхөө орошохо, үбнэ ноогоной мүнөө ба Уехэн урласа, баярай хайндарой урласа ургуулаха байла. Энэ жэлэ үбнэ ноогоной гараса хаангай һайн. Тимэ хагын үбнэ ноогоно хаа сар соонь, гээтэгтэйгөөр ба өрхн шамагтайгаар уржага абаха хэрэгтэй. Ганса сабшагангын бэлдэ, мүн баһа Үбнэхуряалга ордшоһо газаринуудыг сабшага хэрэгтэй.

Гэхэ зуура хэдэ хэдэн аймгуудай колхозууд ба МТС-үүдтэ үбнэхуряалгада бэлдхэл мүнөө хүртэр дүүргэһэн байһан. Энэ ушар хада эхэ тэрөөг гаргана. Баргажамай, Куркуманай ба Ярууны аймгуудай колхозуудтэ сеноскиланууд ба морин тармуруудыг захабарилда илангана муугаар эмхидхэнгэй. Үбнэхуряалгын хүдэлмэригшэдыг ба силос даралгын механизацигшэдыг машинно-тракторна станцинууд эхэ үүргэ дүүргэжэ өһотэй. «Дайны бүлэ Удэ хүдөө ажахы хүгжөөжэ хэмжөөнүүд тухай» ВКП(б)-эй ЦК-гэй февралын Пленумий тогтоолтой гаралдуулан, мүнөө жэлдэ республиканы МТС-үүдэй үүдэ машинно-сеносилоно 25 отряд (МСО) байгуулагдаа. Гажыне хэдэ хэдэн МТС-үүдтэ тэдэ отряднуудай хүдэлмэригшэ эмхидхэдэ, бригадуудыг бүрдүүлдэ, ма- шинуудыг захабарилга ба хальбэлгэ,

трактораар сабшагангаар сабшаган талдаа хүдэлмэригшэ тугаанаар абуулагдаа. Тэрэнхэ гадна зарим МТС-үүдэй директорнууд ба гэдэниг политическэ талаарш ордшоһон болбол МТС-үүдэй Үбнэхуряалгын финансын түсбүүд дотор трактораар үбнэ сабшага ба силос даралгын хараалгалдай байһар, энэ малдай хэрэг бэлдэ гэжэ тэрэнхэ зайсан хулжалтыг алы болохоор һэлэнэ. Зарим директорнууд өөһэднүгөө хүдэлмэригшэдыг МСО-гэй пачальникууд болгон томижо, тэдэнгэ хамгэ юмыг ашала, амаршыг тугаалажа үзүүлэнгүй байхыг ба МСО-е эмхидхэлгэ талаарш бэлдхүүдтэ ордшоһо гаргангүйгөөр байхыг һэлэнэ.

Республиканы МТС-үүдтэхи үргэн сабшагангай тракторна сеноскиланууд, үргэн тармурууд ба үндэр бүтээсэгэ силосорезакүүд тон хангалтагүйгөөр ала- һабарилгадэжэ байна. МСО-е байгуулагда ба трактораар үбнэ сабшага хүдэлмэригшэдыг МТС-үүдтэхи хүтэлбэрихэтэй зүгшөө нима муугаар хандхал абадал энэ дары усадхалда өһотэй. ВКП(б)-гэй айкомуудай зүгшөө МТС-үүдтэхи энэ хүдэлмэригшэ хилгалта шагна- халга хэрэгтэй. Республикын хүдөө ажахын Министерствэ болбол энэ шухала хэрэгтэ харуусаагүйгээр хандхалынь МТС-үүдтэхи директорнуудтэ эрд шууд эрхэ өһотэй.

Мүнөө энэ жэлэ тэжээл бэлдэхэдэ түсбэне колхоз бүхэлэй дүүргэжэ ба мүн үлүүлэн дүүргэхэдэ имагта зохиотой эрхэ байдал бин болоһон. Тимэ ушарха мүнөө жэлдэ республика дотор бүхн эрэгтэ тэжээл бэлдэхэдэ хэмжээл, Үн- гэрэгшэ жэлэй дүүргэжэтэй сабуулаа, ил- гэрэгшэ жэлэй дүүргэжэтэй сабуулаа, үд- лэдэ эхэ болохо, жэшээлдэ, үбнэху- ряалгаар хоер дахинхаа эрхэ, силос до- лортой хоер дахин шууу эхэ болохо байла. Зарим аймагуудта ба олонхи кол- хозуудта хүдэлмэригшэ хэмжээтэй эрхэ зохиотой республиканы соохи дунда жэм- нэрлэхэдэ үшөө бүри эхэ байха болон, Үбнэхуряалга 30—35 хүдэлмэригшэ Үд- ргэжэ даяна бэлдэ соо абуулагдаха, тариахуряалгын эхилгэ хүртэр дүүргэжэ- хэдэ өһотэй байһанин, мүн силос даралгын түсбэбэй 85 процентһэ доошо бэлдэһэн тари- ахуряалгын эхилгэ хүртэр дүүргэжэжэ өһотэйгэ харлаада абаха хэрэгтэй. Энэжэ хэрэгтэ харлаада, зорилгомнай тон харуусаагүйгэ ба хүдэлмэригшэ эхэ байха болоно. Тимэ туга эрхн һайн бэлдэхэдэ ба эмхидхэ шухала.

Малажалда мүнөө жэлэ тэжээлэй бага база байгуулаха имагта эхэ зорилго ре- публиканы партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай Үмэнэ, МТС-үүд ба совхозуудай коллективүүдэй, колхозуудай правлениүүдтэ ба партийна эхин органи- зацинуудтэхи Үмэнэ, (бүхн колхозинуудтэ ба хүдөө ажахын комунисет болон комсомоле- туудтэхи Үмэнэ таһагдала байла.

Бүхн колхозууд ба МТС-үүдтэхи үбнэху- ряалгада бэлдэхалы тон түргэнөөр, бүхн жэлэ юмнуудын харлаада абажа, бүриин түгшөөр, эрхн шамагтайгаар түгшөөр хэрэгтэй. Бүхн аймагуудта шаху ноого- ной хайнаар гарал ба бороо хуршн эхээр ороһон ушарха энэ жэлдэ түгшөөр- рижэ үбнэ сабшага тон эртэ эхилхэ, үбнэхуряалгада хаа-хаангай жэгэрэн ороһон ноогон эхээр болохо байна. Энэжэ- ний тугада бүхн колхозуудта ба совхо- зуудта эртэ хүсэлдэг зарим ноогонуудыг силосолохо хүдэлмэригшэ үргэнөөр эмхидхэжэ, төрөлһөн витаминий үбнэ ба наһа му- шэр бэлдэхэдэ хэрэгтэй.

Тэжээл бэлдэхэдэ хүдэлмэригшэ ажажам- тайгаар абуулаха хэрэгтэ хайнаар тү- сэдэлтэ, ажахы зүбөөр эмхидхэлгэ үб- нэхуряалгын бүхн болжоннуудыг бүриин ашгалта имагта эхэ үдхашангайтай. Үбнэхуряалга ба силос даралгада гарал ажахы үргэнөөр хэрэгтэ хэмжээ хамта тэжээл бэлдэхэдэ хүдэлмэригшэ механизирова- лла шухала. Морин ба тракторна сеноскиланууд, тармурууд ба си- лосорезакүүдэ хальбэлгэ, захабарилга ба бүтээсэ эхэлтгээр ашгалтаа хэрэгтэй. Үбнэхуряалга ба силос даралга хүдэлмэ- ринг түсбэне зүбөөр эхөлгө, бригадуу- нуудта ба зөвөнүүдта сабшагангай үсэг- тоонуудыг шамагтаар бэлдэн хандхалга, гэдэриг үбнэхуряалгын механизацинуудыг хада сар соонь үүргэлтэ тон шухала бай- на. Тэжээл бэлдэхалын ажажамта хада энэжээл бүхн колхозинуудай эрхитэйгэ- р хабадлагалга дундаада байла. До- ртой ажахын эрхэдэ бага эрхн хүдэлмэ- ридэ байһан колхозинуудтэ бүриин тү- сэдэлжэ, үбнэхуряалгада эмхидхэл, тип бүхн колхозинуудыг тэжээл бэлдэхэдэ хүдэлмэригшэ хабадуулаха шухала.

Зорилго нуб гэхэдэ, үбнэхуряалгада ха- бадаһан бүхн хүмүүдэй хүснэ зүбөөр эмхидхэлгэ ба бүтээсэ эхэлтгээр ашгалта хангалта. Үбнэ сабшага ба силос даралга хүдэлмэригшэ Үбнэхуряалгын нооно баглар тогтожо болохогүй. Яахдаа гэхэдэ энэ хадаа хүдэлмэригшэ ушаргайруулаха ба ажа- лта үдэрнэ үрхэ абадала хүртээжэ байна. Үнгерэгшэ жэлдэ хэдэ хэдэн колхозуудта үбнэхуряалга дээрэ тон бага нооро то- тоогһон байгаа. Энэ хада хүсэд ша- далгаара ажаллаха дургай, харин хүн- гэхэнөөр үдэлгөөд, үнэн гээжэ колхозни- гуудтаа үсөөн бэлдэ ажалта Удэр абахыг хүсэжэ залуу нагтай этгээдүүдтэ туһа дүхн болоһон байгаа. Энэ ушарта хүдөө ажахын артелиин Уставыг бодото хэрэн шүүд бэлдүүдэ хэрэгтэй. Ажалдаа үнэн сэхэр хандхалынь, колхозинуудай хамтын суглаагаар тогтоогһон үдэр бүри

бүтээхэ хүдэлмэригшэ нормонуудыг заабол дүүргэхалынь бүхн колхозинуудтаа эрхэ ба лодырууд болон колхозно үдэлдэ- ринг ордшоһо заагайруулагшэдыг хай- ра-тамгүйгөөр аймгууд ба катуугаар хэлбээ хэрэгтэй.

Ажахы зүбөөр эмхидхэлгэ зуура үбнэхуряалгын ба силос даралгын үдэ индикаторыг ба бага булаг бүтээгөөр эдэлгээр хүдэлмэригшэ аба- халы үргэнөөр хэрэгтэ эхэ онго ахар- рад табила, урвниговкын гадхалуин тулам колхозник бүхэлэй ажажам үдэ- рнэ тус тустай зүбөөр бүрдэхэдэ хэр- гэгтэй. Хэһэн ажалтай тоо ба шамагыг тус тустай тон наринаар бүрдэхэдэ хада колхозинуудыг үндэр бүтээсэгэ хүдэлмэригшэ хүдэлмэригшэ болгохо өһо- той.

Болхоно нингын газарыг, илангана сабшагангыг хулгайлагдаха, имагтал өөрһингөө хуяин ажахы тухайда ханаа- гаа зободо—зобосоро багалтай зарим колхозинуудтэ, мүн баһа колхозуудта ямаршы замаагүй аад, колхозуудай ажа- хы хэрэгтэдэги ноуруудтай Үбнэхуряал- гадэ дунда нингэ-политическэ хүдэлмэригшэ үргэнөөр абуула. Партиршын үүсэлээр Бригадын гэгшүүдэй хамтын суглаа 1С үдэр соо нэгэ удаа Үнгерэгшэжэ, төрөн зэрвэ социалистическэ мүнөөсөө орол- соходо абаһан уялгануудтайгаа дүүргэлтэ шалгада болон. Эгээл нимаһэ тус бригада үшөө майн 20-го тарилгыгаа тусба 104 процент дүүргэжэ, колхоз соогоо түрүү һуури эзэлһэн юм.

Коммунистууд түрүү үүргэнүү- тэ жэлдээ хайнаар дүүргэнэ. Селажээр хүдэлмэригшэ ВКП(б)-гэй гэгшүүн Натанн Үдэрэйнгөө нормэ 120-140 процент, лаушан коммунист үдэр Анянин нөрөө эрхн һайн шамагтайгаар 130 процент дүүргэжэ, колхоз соогоо түрүү һуури эзэлһэн юм.

Мүн төрөлһөн Ворошиловэй нэрэмжэтэ колхозно ажалдаа тракторна бригадын дэргэдэхи партиршын коммунист нүхэр Леловоор хүтэлбэрихэл эрхн жэшэ харуулаа. Трактористуудай дунда нингэ- политическэ хүдэлмэригшэ үргэнөөр абуу- ла, тэдэрнэ шон зоригто ажалда зориг- жууланайн ашар, тус бригада тарилга хэдэ түсбөө майн 30-да 216 процент дүүргэһэн юм. Мүнөө тракторна хүдэлмэ- рингөө жэлэй түсбэне 68,4 процент дүүр- гэжэ, 1650 килограмм горюч арбала.

Сталинэй нэрэмжэтэ колхозой пол дээрэ ажалдаа тракторна бригадын дэргэдэ байгуулагдаһан партино-комсомольскэ группа ВКП(б)-гэй гэгшүүн нүхэр Павловэй ударидалга дор трактористууд ба при- шенигшүүдэй хоорондо партино-политическэ хүдэлмэригшэ абуулаа. Тэрэнэй ашар ажал хүдэлмэригшэ нилдүүлгэ эхэлэн амжалтанууд тугаада. Тарилгын түсбэ 126 процент дүүргэжэ, 400 гаран килограмм үнэтэ горюч арбалагдаа. Нар хадалга түсбэ 60 процент дүүргэжэ.

Аймагай колхозуудта ба МТС-үүдтэхи партийна эхин организацинууд Үнгерэгшэ жэлдэ партийна ба партино-комсомольскэ 18 группануудыг эмхидхэжэ, 100 гаран коммунист ба комсомолцуудыг эхэ колхозно үдэлдэригшэ дээрэ хүдэлмэригшэ гар- тһан бэлдэ, мүнөө тэдэрэй олонхын партийна организацингаа энэ хүндэтэй дадалгабери ба һалдэлыг жэшээтэй хайнаар дүүргэжэ байна.



Баяхан, манай республиканы Социалистическэ Ажалай Геройнууд Б. Дымрыков ба С. Чойропов гэгшэ Улан-Удэ гөрхтө түрүүшнхэе уулзаха, тагилсан хөөрөлдөб. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Б. Дымрыков ба С. Чойропов. О. Земинин фото.

## ПАРТИНА АЖАБАЙДАЛ

### Социалистическэ мүнөөсөө хүтэлбэрихэ

ТАРГАГАТАН. Сталинэй нэрэмжэтэ колхозой №2 тарнажаалай бригадын дэргэдэ партийна группа эмхидхэгшэ байгаа. Гара группын коммунистууд колхозинуудай дунда нингэ-политическэ хүдэлмэригшэ үргэнөөр абуула. Партиршын үүсэлээр Бригадын гэгшүүдэй хамтын суглаа 1С үдэр соо нэгэ удаа Үнгерэгшэжэ, төрөн зэрвэ социалистическэ мүнөөсөө орол- соходо абаһан уялгануудтайгаа дүүргэлтэ шалгада болон. Эгээл нимаһэ тус бригада үшөө майн 20-го тарилгыгаа тусба 104 процент дүүргэжэ, колхоз соогоо түрүү һуури эзэлһэн юм.

### Түрүү партиршинууд

ВКП(б)-гэй Обкомой ХХVI пленумий тогтоолой Үндэрөөр, манай аймаг соо 27 партиршинууд, 23 партино-комсомольскэ группанууд тарнажаалай, тракторна ба малажамтай бригадануудта байгуулагдаһан байна. Тэндэ 300 шаху коммунистар ба комсомолцууд хүдэлмэригшэ. Тэдэр ард нингын дунда нингэ-политическэ хүдэлмэ- ри абуулаха, социалистическэ мүнөөсөө дэлгэрүүлхэ талаар эхэлэн эмхидхэлгэ хү- дэлмэригшэ хэмэ хэжэ байха юм. Партиршын коммунистууд суглаан шүүмжэлэ ба өөрһингөө шүүмжэлгэтгээр боложо, хүдэлмэригшэ байһан дутуу дунданууд тэрэ дары усадхал болон. Группартгор нүхэр Бадмаевын гансахан эрхн агитатор бөлшө, мүн түрүү стахановец болонхой. 18 толгой гүүднэ 18 унага түрүүжэ абаа, голбар ргалаар тэжээжэ байха юм.

### Коммунистууд түрүү үүргэнүү-тэ жэлдээ хайнаар дүүргэнэ.

Селажээр хүдэлмэригшэ ВКП(б)-гэй гэгшүүн Натанн Үдэрэйнгөө нормэ 120-140 процент, лаушан коммунист үдэр Анянин нөрөө эрхн һайн шамагтайгаар 130 процент дүүргэжэ, колхоз соогоо түрүү һуури эзэлһэн юм.

### Түрүү партиршинууд

Түрүү партиршинууд түрүү үүргэнүү-тэ жэлдээ хайнаар дүүргэнэ. Селажээр хүдэлмэригшэ ВКП(б)-гэй гэгшүүн Натанн Үдэрэйнгөө нормэ 120-140 процент, лаушан коммунист үдэр Анянин нөрөө эрхн һайн шамагтайгаар 130 процент дүүргэжэ, колхоз соогоо түрүү һуури эзэлһэн юм.

### Мүн төрөлһөн Ворошиловэй нэрэмжэтэ колхозно ажалдаа тракторна бригадын дэргэдэхи партиршын коммунист нүхэр Леловоор хүтэлбэрихэл эрхн жэшэ харуулаа.

Трактористуудай дунда нингэ-политическэ хүдэлмэригшэ үргэнөөр абуула, тэдэрнэ шон зоригто ажалда зориг-жууланайн ашар, тус бригада тарилга хэдэ түсбөө майн 30-да 216 процент дүүргэһэн юм. Мүнөө тракторна хүдэлмэ-рингөө жэлэй түсбэне 68,4 процент дүүр-гэжэ, 1650 килограмм горюч арбала.

### Тинхэдэ ВКП(б)-гэй гэгшүүн тракторист нүхэр Будаев ЧТЗ трактораар 315 гектар хахалга, жэлэйнгэ түсбэне 60 шахуу партиршинуудтэхи түсбэне 448 килограмм горюч арбала.

Тинхэдэ ВКП(б)-гэй гэгшүүн тракторист нүхэр Будаев ЧТЗ трактораар 315 гектар хахалга, жэлэйнгэ түсбэне 60 шахуу партиршинуудтэхи түсбэне 448 килограмм горюч арбала. Группартгор нүхэр Будаевын мүн лэ үндэр бүтээсэгтэйгээр ажаллаа. Тэрэ хада 12 гектар хахалга номогтой байһан аад, заримдаа ха- лаан соогоо 26 гектар хүртэр хахалга болон, Тинхэтээ хамта, тэдэр бригадинууд бусад гэгшүүдэй дунда агитационно-ольту- ламжын ба нингэ-политическэ хүдэлмэригшэ хэмэ, бригадинхидыг шон габыата ажалда зоригшуула.

### Таршалан Загастайн сомоной Сталинэй нэрэмжэтэ колхозой малажамтай бригадын дэргэдэ байгуулагдаһан партийна группын 3 коммунист ба комсомолец колхозойнгоо центрээ

С. Петров.

### Ино харуулга хайнаар табигданхай

Байгшэ оной июниин 4-эй Үдэшэ Хорин аймагай центры ушарга залуушууд хэдэ маралтайгаар гэхэлһэнэ. Тэдэригшэ хэдэ гарта таууар баринай буураг саган толгойтой үбгэд хүтээл абаһалда. Эдээр болбол бүтээгөөр соцуулу-рын байһан тээшэ ошонд. Байшамгай дэргэдэ «Ядовой Александр Матросов» гэһэн гэгшэ киногой афиша үлгөө-тэй. Хүн зон өндэ олоороо зогсожэ, афиша дээрхи Александр Матросовой зурагыг номирхон шартонд.

### Энэ болбол Хорин аймагай дунда бур-рин аймагай центры ушарга залуушууд хэдэ маралтайгаар гэхэлһэнэ.

Энэ болбол Хорин аймагай дунда бур-рин аймагай центры ушарга залуушууд хэдэ маралтайгаар гэхэлһэнэ. Тэдэригшэ хэдэ гарта таууар баринай буураг саган толгойтой үбгэд хүтээл абаһалда. Эдээр болбол бүтээгөөр соцуулу-рын байһан тээшэ ошонд. Байшамгай дэргэдэ «Ядовой Александр Матросов» гэһэн гэгшэ киногой афиша үлгөө-тэй. Хүн зон өндэ олоороо зогсожэ, афиша дээрхи Александр Матросовой зурагыг номирхон шартонд.

Июниин 15-дэ Хорин аймагай центры ушарга залуушууд хэдэ маралтайгаар гэхэлһэнэ. Тэдэригшэ хэдэ гарта таууар баринай буураг саган толгойтой үбгэд хүтээл абаһалда. Эдээр болбол бүтээгөөр соцуулу-рын байһан тээшэ ошонд. Байшамгай дэргэдэ «Ядовой Александр Матросов» гэһэн гэгшэ киногой афиша үлгөө-тэй. Хүн зон өндэ олоороо зогсожэ, афиша дээрхи Александр Матросовой зурагыг номирхон шартонд.



# Уласхоорондын шэнжэлэл

# РЕСПУБЛИКЫН НОНИНУУД

## СССР - бага орнуудай

### Унэн хэни

Финляндиа, Румыниа, Венгриаг абаха ёһотой репарационо гүлбэри-нүүдэй үзэһэн түбтэй талагтань хүртөө хорооно хуай Советскэ Правительствын шийтхэбэри палса гэдэ оронуудай прайтхэбэри ба аредуудар баша, харин буйх айдхын демократическа олониттар айдхыг ехэ байшаалтайгаар утгадла. Финлянд, Венгри болон Румыниа хүдэлмэриш, тарашад, айбо-хаштадай хабаадагатай олон зоной митингүүд болоно. Хаа-хаамгүй Советскэ правительствода ба Н. В. Сталинда зоруулан байсаалтай халуун үргэжэй үзэһүүдэ хэлэнэ.

Эдэ гурбан оронуудай хэбэл болон политическа ажал-абугадад СССР-эй хаши барисаан айдхыг ехэ эконо-мическа ба политическа хэмжэлтэ үзүү-на.

Дурсагдалта оронуудай демократическа ёһо журамтай тогтоололтоноо хойшо Советскэ Союз тэдэйдэ үргэж ехэ эконо-мическа ба политическа хэмжэлтэ үзүү-на.

СССР болон бага оронуудай өөрын-гөө харисаанууды айтшы талын худ-сод тэһе өрхлэхэ үндэһэн, бага ор-онуудай аредуудла шуудла туһаламжы харсада абаха ба тэдэней бөө даанхай байдал болон суверенитэды эбдэ бөш, харин удам бөхжүүдэ. Советскэ Союз-эй байн байхон садхалай дурсагдалта акт болон эхэндэ үшөө нэгэ тооломо жэмжэ болоно.

Советскэ Союз үшөө абаха ябадхаа үндэһэн бөш. Эдэ оронууд болон өөһадыгөө зүгөө хойшооо агрессийн гаржа боло абадыны хабаан демо-кратическа хүгжэлтын зам дээрэ гара- гэжэ Советскэ Союз харадаа абаха. Ре-парационо уулгаданууды хүнгэлтэ бол- бол тэдэнай демократизацие түргэдхэн ба эб шаардалы бөхжүүдэ хэрэгтэ туһална. Тимэбэ Советскэ Союз болон бага оронууд демократиа маанан эрхэ байдала тэдэнай репарационо уулга-дануудта ондоогоор ханхала гэжэ тоолоо.

Империалистическа оронуудай хандал-нуудын то ондоогоор байгуулагдана. Жэһээхэлэ, США болон «Маршаллай тү-сэбэй» ба буйх олон жэмжүүдэй харуул-хайл ёһоор, капитализмын зарим муу-хай хуулинуудай үндэһөөр абуула хэ-жэ, хэбэн оронуудай байн хүүдэй бэр-хэшилүүдэ томо монополистуудай ама-туһала хэрэгтэ ба тэдэ оронуудай эконо-мическа ба политическа бөө даан-хай байдыны хабаа гэжэ өрмөлзөнэ.

## Немецкэ арадт, Европын аралуудта эсэргүү загвор

Германи тухай асуудал тушаа зургаан оронуудай — США, Англи, Франци, Голланди, Бельги ба Люксембургын лондооко зүблөөн юнион ахандэ үзүүрө. Зүблөөн болон захбаралта хэжэ бай-гад гурбан нара үнүүдэй сэг соо үр-гэлжлөө. Тус нюуса зүблөөдэ хаба-дагтад хадаа тэндэ абтаһан шийтхэбэри-нүүдтэ эсэргүүсэн үргэн нитэ зоной зүг-нөө оппозицийн гаржа ябадхаа үндэ-һэ баримтагүйгөөр хэргэлэ баша. Гер-мание саамшад талсаан хубаалгы бөө-үүдэхэ тухай хэлэгдэжэ байна гэжэ шийтхэбэриүүдэй тунхагалгадан ху-би харууна.

Ауудай хоер жэл соо США болон Гер-мани тухай Потсдамскэ конференцийн шийтхэбэри Англий хажараад хоёр-боло хэжэ байга. Германие талсаан хуба-ла, тэрэнай баруун хубине СССР боло-нуу Европын оронуудта эсэргүү эконо-мическа ба стратегическа плацдарм бол-го-хо гайн хараа баримталжа байга.

Американска ба английска зононууды нэгдэхэ тухай, «Виссини» байгуула-гудай шийтхэбэри 1946 оной декабрь

соо абтаһан байга. Баруун зононуудта демократизаци ба демиитаризаци тал-галуулагда, арадай хүлээн али буйх ушарта карагдал байга. Буйх эконо-мическа ба политическа ажабайдалын американска хубаа дор ороо.

Маршалоочо баруун-германска түр-нидэ байгуула тусаа саамшан гол шу-тала алхам болон энэ оной январь соо болоһон франкфуртска зүблөөн гэжэ ш-рэтэй тэрэ зүблөөн дээрэ хэлэһэн бай-гаа. Тус зүблөөн дээрэ американска ге-нерал Клей гэжэ баруун Германийн салгуурын хооромшала парламентыг, өвчовно сүүдэ ба нэгдэмэл «бару-нуудай союзна банкы» байгуула тухай эконо-мическын байга. Баруун Германийн конституцие зохиохын түлөө энэ оной сентябрийн 1 хүртэр гурбан баруун зоно-нуудай германска учредительна сугла-тагта; энэ оной юнион 20-һоо хойшо шэжэ маршалууды бий болгожэ, баруун зононуудта сепаратна валютна реформэ хэжэ; Гурай гол продукцие хубаадаа хинатта тогтоож гэжэ мүнөө Лондондо шийдэгдэ.

Тимэ болохоороо, Германие хүсэд талсаан хубаарилга шийдэгдэжэ байна, тинхэжэ Гурай үйлдэбэри дүрбэн талын хинатта хэжэ гэжэ Потсдамскэ хэлсэгээр харсаалгадан хинатта Гурай продук-цие хуурмагаар «хинатта ябадала» хэлэгдэнэ. Тэрэ хинатта дотор хүтэб-эрихы үүргэнь США-гэй «үлөөлгөһөн»-тэ хабадан. Гурай үйлдэбэри дотор айдхыг үүргэнь германска магвадуудта өөһадыг үгтэнхэй.

Лондонско үгсөөндэ хабаарилга ха-даа аредуудай, Германидаи американска империалистуудай үгсөөндэ эсэргүүсэн томсожэ байга демократин лэгерин хүсэлүүдэ ба эрх-боломжонууды дүү-рэн хэмжээгээр харадаа абаагүй гэжэ нүүдэй үлөөрүүдэй баримтанууд харуу-на. Европийскэ оронуудай хабаалай хэлэ-һэн нюуэ эвэн тухай гэршэлэ. Видэ гэгшын капитуляци буйх Франци дотор арад зоной уурлаа зөбүхүнэ үүсэхэ. «Энэ политика хадаа Мюнхен гэжэ өр-лөдөгдэ дипломатическа дилдагдал хү-рэгэн политикад тон али гэжэ бидшэр хэлэбэди» гэжэ «Юманите» бөшөн.

Француска коммунистическа парти-болон германска асуудал тушаа прай-тхэбэри урбалгын политикатай тэмсэке Францин арад зоние уралаа. 200 мянган хүнүүдэ нэгдүүлэжэ сэрэгэй зетератуудай ассоциаци (Арак) «хэдрэ-янган француудай ами наһаа үгтэнхэ Францин нагын эрхэнүүдэе Францус-ка дипломатуудай арасан ябадала эсэргүү» тэмсэке уралаа.

Немецкэ арад өөһады Германие тл-һаан хубаалгата эсэргүүсэн эршмэтг-гээр тэмсэжэ. Пэгдэмэл Германийн түлөө мүнөө арад зонхоо хэргэжэ байга асуу-ланууд тухай мэдэвнүүд эвэниэ гэр-шэлэ.

Энэ асуудалда немецкэ арадай бата б-чи позиция Германидаи английска кор-респондентүүдше тэмдэглэ.

Бельгийн, Люксембургын, Голландийн хүдэлмэришд лондонско зүблөөнэй ший-тхэбэриүүдтэ өрид шууд эсэргүүсэнэ.

Советскэ правительство болон Лон-дондох сепаратна зүблөөн тусаа өөрын-гөө нахамжы үшөө энэ оной маргын-ба-аи тооор хэлэһэн байга. Советскэ правительство болон Потсдамскэ хэлсэ-нүүдэ ба уласхоорондын бусад шийтхэ-бэриүүдэ эбдэн, энэ зүблөөгөөр абта-һан шийтхэбэриүүд хуулига хүсэгүй ба уласхоорондын хүндэ амбагчй байха гэжэ тэмдэглэһэн юм.

## Ушөө дахин «Маршаллай түсэб» тухай

«Шэвэхэн байгуулын түсэб» тухай-гаа хэлэһэн Маршаллай Гарвардса Угын үгүүдэр жэл болоод байхдаа США-гэй түлөөлгөһөнөөр палата болон «Ма-ршаллай түсэбтэ», харин Гүрэнүүдтэ Уг-тэ бусад «туһаламжинуудта» номологын 25 процент шахуу хороож тухай ший-тхэбэри гаргаһан байга. «Туһаламжын» программы конгрессай хайшааланай хү-дэлэ 2-һара болоод байхда абтаһан энэ шийтхэбэри, ажалан харагтадай наам-жаар, «Маршаллай түсэбтэ» эконо-мическа баын тогтуурагчй байһан тухай, «туһаламжын» программын результауд-та этигал найдабаригүй байһан тухай гэр-шэлэ. Номолого хороож ябадалы бай-

шаалан ба тэрэндэ эсэргүүсэн хүнүүдэй өөрондо болон айдхыг үгэ халагтагчй тэрэ наһалы багална. Маршалла ба сен-тор Ванденберг хоероор толгойлогчон ба хилин саамы Холбоото Штадуудай саамшан эконо-мисна дуртай байһан моно-полистуудай түлөөлгөһэд — мүнөө но-молонгонууды хороож ябадала эсэргүү-сэгшад өөһадыгөө айдтэ Угшүүд соо «Маршаллай түсэб» халаа США-даи климисы урилшалан зайлуула хараатй гэжэ мэдэри. Номологын талаар комис-сийн гэгшүүн Кэплен гэжэ өөрынгөө хэлэһэн Угэ соо «туһаламжын» хүсэд программагчй наа, «бидэнэр депрессийн халуун хадаа орохо байгаадн» гэжэ.

«Туһаламжы» хороож гэгшэд, тус-хайлан хэлэбэл, номолонгонууд тусаа комиссийн түрүүнэгшэ Табер гэжэ, США болон Урэ дүнгүүдэйнь ямар байхы хэ-нэйше урилшалан хэлэжэ шадхагчй «туһаламжын» программад тинэ ехэ суммы гаргалхымы өөртөө зүбшөөжэ шадхагчй гэжэ мэдүүлэх.

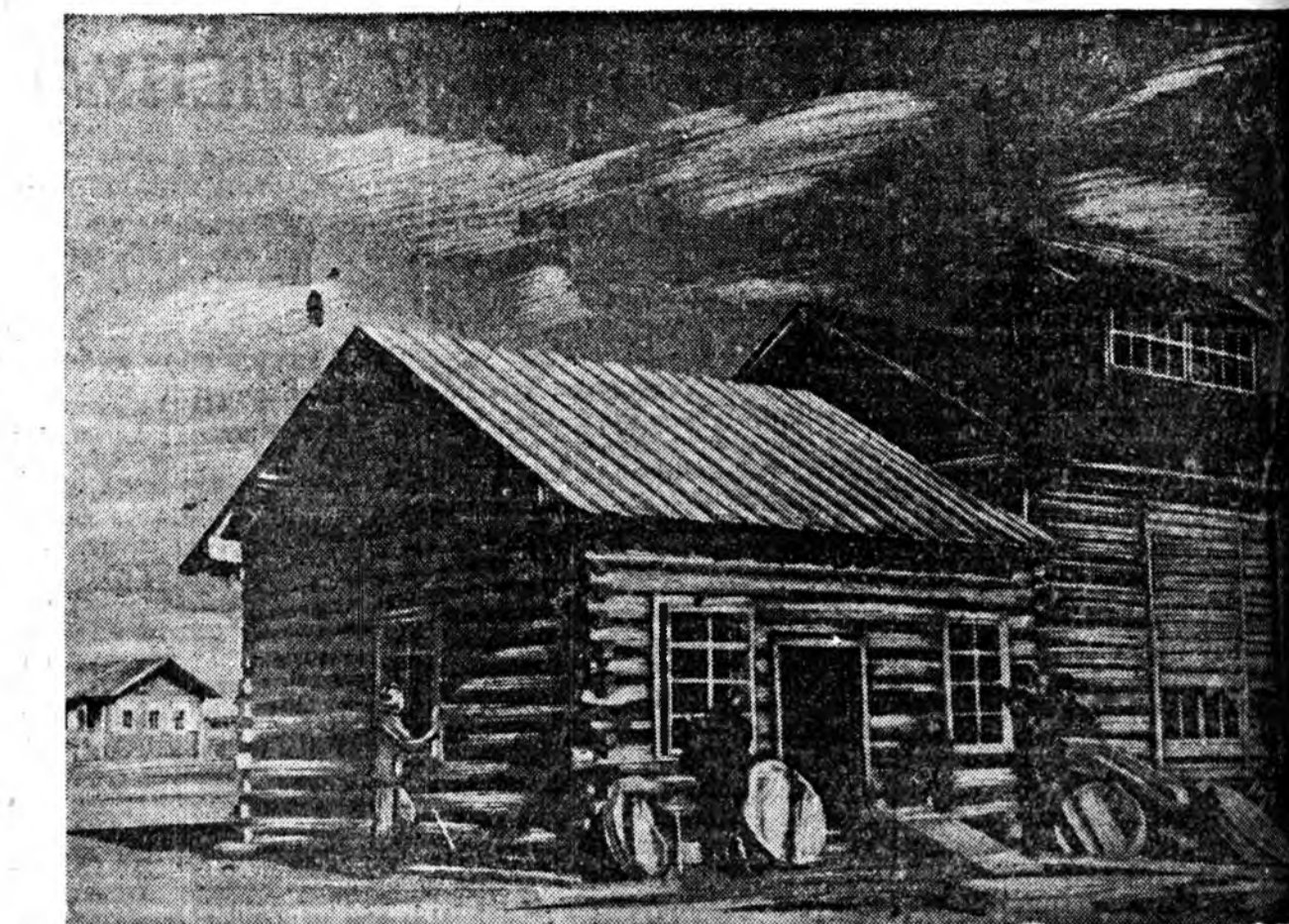
«Түсэбтэ» гол хүшэр хүндэ мүүрэ дээрэ дааха байһан, налог түлэдэг жи-рын американска хуулиг үгтөө Угшэн ехэ оппозицийт ушарһан «Маршаллай түсэ-бтэ» политическэ баын тогтуурагчй бай-һаны түлөөлгөһөнөөр палатын шийтхэ-бэри гэршэлэ. «Туһаламжын» про-граммы американска арад болон сэрэгэй хирлэгтэ ба антисоветскэ пропаганды дэлгэрүүлгэ, Түрф-Хартлийн законопроект, Мундтгын закон мэтэ США-гэй тинэ хоер-шартийна политикын үгтөө талсануудай хүсэд үндэһэтгөгчр хоолоно. Тэдэндэ американска олошигтэ өрид шууд эсэ-ргүүсэнэ. Түлөөлгөһөнөөр палатын шийтхэ-бэри тусаа реакци баруун Европодо тэрэһэн ба бөш байгаа. Нэгэ гол-залска гэсэтэ энэ шийтхэбэри түрүү-най хэлэһэн найдуурын нүүдэр «хүй-тэ душ» гэжэ нэрлэжэ. «Монд» тэдэ Француска өфийнэ ние айги асуудал табина: ерэхэ жэлдэ США-гэй конгресс «Маршаллай түсэбтэ» өсөлөн талдануу-хагчй гү? Номологын хороож амууһаа гайна европийскэ харагчүүдэ кризис уша-рууһан американска эрлгтэнүүдэй шэнэ айдхыг үгтөө болонгой дашарам-дуулан «Пилл» гэжэ английска гэгтэ дооно сохино. Тус гэгтэһэн саамшан бө-шөхөн хадаа нагдохтэр, Америка болон ямаршэ өрндө валютын девальвацие дурдаха ба девальвацин хэмжээ за-ха эрхы саамшала өөртөө үзөөнэ. Хэ-ердохтэр, Америка болон «хэрбэ» аме-риканска амаг туһада тэрэха байга «наан» ямаршэ сагта туһаламжаһаа ар-саха эрхэ администратор Гофманда Угшын өршэ. Гүрбэдхээр, Америка болон Дав-на Востотто Япон болон Кореягэй наймаа хэжэ услоннууды 16 оронууд баалаа дурдаха. 16 оронууд хадаа тэрэ гурбан-услонны баадхалга дурдахалга ёһотй политическа услоннууд гэжэ тоолоно.

Зөөгдэжэ асаргадалаар хараалагдан буйх ад бараануудай гол багахан хубинь байһан ажабайдалын түлөөлгөһүүдтэ номологын хороож хараалагдана. Энэ баримта хадаа «Маршаллай түсэб» гэжэ тэдэ гүрэнүүдэй ажабайдалын хэргээн бөдхөө гэһэн зорилготой огтэ бөш гэжэ европийскэ оронуудай аредуудта али то-доор харуула.

Хоер талын хэлсэвнүүдэй американска проект баруун Европын оронуудта дурал-гутагта үүсэхэ. Тэдэ хэлсэвнүүдэ 16 ор-онууд Холбоото Штадуудай хэжэ ёһотй. Рейтер агентствын дипломатическа шийтхэ-лэгшын наһалаар хада «тусе проекте... Хэргэлэй хэсэр захирһан үдхатэй гэжэ ха-аханагчй тоолоно. «Европийскэ оронуудтэ айдгы гэжэ дурдахалгадан уялануудай зарьмашинь нэгэн талын уяланууд мүн» гэжэ мэтэ. Шэнжэлгын зааһанай ёһоор, «проект болон мүнөө Лейбн Формоор абтажа болохогчй» гэжэ Лондондо тоолоно.

Американска эрлгтэнүүдтэ баруун-евро-пейскэ оронуудай удирдалы круудтай «эконо-мисны» үлгүгээр сэтгэжэ болохо-гчй. Национальна эконо-мисын амаг ту-һада харһаар «Маршаллай түсэбтэ» усл-винуудар бөө улаһан тэдэ оронуудай хү-дэлмэришд хадаа баруун Европодо буруушалагшын үргэн ехэ үдхэдэ гэрлэ-жэ боломоор США-гэй мин хэргэлэй айдхыг үгтөө эсэргүүсэнэ. Американска эрлгтэнүүд бага болгохохо ба сенат «туһаламжын» программы хүсэд нэгдэн бөдхөө гэжэ тэдэ политикын алдан.

А. ШАТИЛОВ.



Байкало-Кударын аймаг «Майн 1» колхоз миллион гүхэригэй олзотой болоһон ба өөрын электростанцигай юм. Мүнөө түр колхоз электрын хүсөөр хүдэлжэ тээрэ баржа байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тээрэйн барилгада хүдэлмэришжэ байһан нүхэр Бичевай хүтэлбэри дэр дархануудай бригада ажалжэ байна. М. Минеевэй фот.

## Депутатуудай суглаан болобо

Наяхан, Пригородно райсоведэй депута-туудай ба тус районхо городской Советэ хуурагдан депутатуудай хамтын суглаан болобо. «Депутатуудай районхо Советэ хэр-гэргэ туһаламжа үзүүлэб» гэһэн асуудал нүбэн хэлсэб.

Хуурагтадай захяа байнаар дүүргэдэ депутатууд О. Димитиева, Н. Глушкын, Гладких гэшэдэй хүдэлмэришэ суглаанда байсагтад магтаба.

Тинхэтгөө хамта, депутатска уулгадаа эбор ноһоор ба харуусалгагүйгөөр хан-дагд нүхэд Демидов, Кузнецова болон бу-дадай хүдэлмэришэ суглаанда байсаһан депутатууд өрид шагнаар шүүмжлэ.

Л. Засорин, Райсоведэй депутат.

## Соведүүдэй секретарьнарай семинар

Наяхан Бяхтын аймагта ажалшад деп-утатуудай аймгүүсэдкомой, гүбсэ, сомо-ной, поселко Соведүүдэй гүбсэдкомүүдэй секретарьнарай семинар үнгэргэгдэ.

Семинарта хабаагтад «Хүдэлмэришэ түсэблэгтэ», «Ажалшадна орон мэдүүл-гэ, модоннууды тусаан абага ба бу-рихдэлгэ», «Гүбсэдкомой ба хүдөөгэй Со-ведүүдэй үлөөнүүдтэ бэлдэхэ» гэһэн те-мэнуудар айдхэл ш гнаһан байха юм. Удаан уласхоорондын оршон байдал тухай лекци уншалган болобо.

Л. Тархеев.

## Првленич хүдэлмэрил гэгшэдэй воскресник

Наяхан Ноёхоной сомоной (Сэлжнэ) Де-ниной нэрэмжэтэ колхозной правлен 3 Уд-рэй воскресник үнгэргэбэ. Энэ воскрес-никтэ колхозой хүтэлбэришэд ба правле-нин бусад хүдэлмэришэд хамта 13 хүн хабаадалсаа.

Воскресникта хабаагтад гурбан Уд-рэй туршада 200 толгой эбэртэ малй ба-гтаха зунай байра барһан, хамуурын мал угааха тусгаар колована магтаһан ба дэбихрай нэрэһэн байха юм.

С. Билингуев.

## Шэнэ магазчнууд нээгдэхэнь

Бурмонкопторг болон паровозо-бүтэ-лгэн заводой сопгородогй 5-хи участкаг тэрэ магазин нээхэн. Магазиннын най-наар түхөөрөгдөжэ байха юм. Мүн Улан-Удэ городо центральн Революцийн талмай дээрэ эрэд-хоолой дежурна магазин нээжэ гэжэ байна.

А. Ильин.

## Амиды экспонатадууд

Хязары шежэлжэ республикнскэ музей амиды экспонатууды — аймг-кальска Улгэрай Уналэдэй 6 хүбүүд ба баабгын 2 хүбүүдэ абаа.

Эдэ экспонатууды заалан үүгэдэ ба ху-рагтад ехэ һонирхолтойгоор хараһа. Тинэ Улан-Удэ хүрүүлгүнүүдэй олон нүтэ хурагтад, мүн № 19 хүвэгтэй сэл эзэ амиды шефтэ абаһан. Тэдэжэр эрэд амиды харуулахта зуураа ан гүрөө-лэй абари зан, амидарынь шежэлжэ байна.

З. Бухарова.

## Тракторна бригадануудта туһаламжа

ВПК(б)-гэй Иволгын айкомой партийна кабинетэй дэргэдэй библиотекэ Каленоско-скэ соведэй Лениной нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэришэ байһан тракторна бригадада һонирхолтой номуудтай библио-текэ элэгтэбэ. Энэ библиотекэ соонь по-литическа, хүдөө ажалын ба уранхайһанай литературанууд хий. Жэһээхэлэ, тэрэ библиотекэ соонь Э. Гриний «Урдаһаа Уле-һэн халхын», профессор Огородниковой

«Газар мун дээрэ тогтожэ байна» гэһэн номууд ороно. Тарашалан Б. Дымриковой бригады шефтэ абаһан аймгай центри комсомолууд 30 гаран номууды тэрэгтэ-тэ үтэб.

Мүн тракторна бригадануудта уранхай-наар хэлбэргэһэн плакатууд олоор алыга-дэ.

Л. Бондаренко.

## Хүндэлэй грамотаар шагнагдаба

ВЛКСМ-ай Обкомой бюро хабаарай та-рилгын Удэ дэргэдэн социалистическэ мэрысөөнэй түрүшүүдэ Обкомой Хүн-дэлэй грамотаар шагнада.

Шагнагтадай хүндэ Түнхэной айм-гай залуу трактористүүд нүхэд А. Ши-тня, В. Демин, «Улан-Шанай» колхозой комсомольско-залуушүүдэй үндэр ургэсын эвено (эвеноводьш нүхэр Абушев), хүртэбэд.

Иволгын аймагтай залуу плугтад Жило, Едлонова, Базарова, Мезенев гэшэд бгэ. Хамта 20 хүн шагналда хүтэбэ.

Тэрэһэн уранхайһанай самодель-ностийн аймачна харагдаа эрхм алган-тууды туйлаһан нүхэд Качин, Сарыс (Ярууна) гэшэд Хүндэлэй грамота хүртэбэд.

Хүндэлэринь тэдэнэр өөһадыгөө лэй дүршэлы андалан абалсаба.

## Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэришэдэй семинар

Бурхан Байкало-Кударын аймагтай куль-турно-гэгээрэлэй ажи-зурагануудай хэрэ-гы өрхлэхэ таваг колхозой клубууды, улаан буланууды, уншалгын байшануу-дые дагшанарай семинар үнгэргэбэ. Семи-нарта хабаагтад «Үндэр ургэсын мэргэ-жэлтэ», «Ханын гэгэтэ», «Агитаторай угын культура тухай», «Дайшмалы хууд-ханууды» яажа гаргахаб, «Арюун сэрбэ ба санитарна байдлые сахалга», «Соци-алистическа үмсые тамгааламга» гэ-

һэн ба бусад темэнүүдээр лекциуды шагнаба. Мүн семинарта хабаагтад Уд-эр ургаса абаһанай түлөө колхозшүүдэ МТС ба совхозуудай хүдэлмэришэдэ Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ-рэгтэ олгохо ба СССР-эй орденууд болоо ме-дальнуудар шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указе шудалба.

Хүндэлэринь тэдэнэр өөһадыгөө лэй дүршэлы андалан абалсаба.

Ж. Борисов.

## Уһалуурын канава

Шэбэригын долоон жэлэй хүрүүлгын кини ажал-абугууланууд, мүн тус хүртү-лийн ахаламга классуудай хурагтад республикын ойдо зоруулажа найруудын шүтэһүүд толлогодо. Тус журнал тос бай-ханээр, найруулалга хайналгаар гэрлэ-дэа.

Энэ журнал соонь ородой агууехэ клас-сигууд А. С. Пушкинай ба А. П. Остров-скэ ажал-абугууланууд, мүн тус хүртү-лийн ахаламга классуудай хурагтад республикын ойдо зоруулажа найруудын шүтэһүүд толлогодо. Тус журнал тос бай-ханээр, найруулалга хайналгаар гэрлэ-дэа.

Ж. Борисов.

## Уһалуурын канава

Шэбэригын долоон жэлэй хүрүүлгын кини ажал-абугууланууд, мүн тус хүртү-лийн ахаламга классуудай хурагтад республикын ойдо зоруулажа найруудын шүтэһүүд толлогодо. Тус журнал тос бай-ханээр, найруулалга хайналгаар гэрлэ-дэа.

Ж. Борисов.

## Тракторна бригадануудта туһаламжа

ВПК(б)-гэй Иволгын айкомой партийна кабинетэй дэргэдэй библиотекэ Каленоско-скэ соведэй Лениной нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэришэ байһан тракторна бригадада һонирхолтой номуудтай библио-текэ элэгтэбэ. Энэ библиотекэ соонь по-литическа, хүдөө ажалын ба уранхайһанай литературанууд хий. Жэһээхэлэ, тэрэ библиотекэ соонь Э. Гриний «Урдаһаа Уле-һэн халхын», профессор Огородниковой

«Газар мун дээрэ тогтожэ байна» гэһэн номууд ороно. Тарашалан Б. Дымриковой бригады шефтэ абаһан аймгай центри комсомолууд 30 гаран номууды тэрэгтэ-тэ үтэб.

Мүн тракторна бригадануудта уранхай-наар хэлбэргэһэн плакатууд олоор алыга-дэ.

Л. Бондаренко.

## Хүндэлэй грамотаар шагнагдаба

ВЛКСМ-ай Обкомой бюро хабаарай та-рилгын Удэ дэргэдэн социалистическэ мэрысөөнэй түрүшүүдэ Обкомой Хүн-дэлэй грамотаар шагнада.

Шагнагтадай хүндэ Түнхэной айм-гай залуу трактористүүд нүхэд А. Ши-тня, В. Демин, «Улан-Шанай» колхозой комсомольско-залуушүүдэй үндэр ургэсын эвено (эвеноводьш нүхэр Абушев), хүртэбэд.

Иволгын аймагтай залуу плугтад Жило, Едлонова, Базарова, Мезенев гэшэд бгэ. Хамта 20 хүн шагналда хүтэбэ.

Тэрэһэн уранхайһанай самодель-ностийн аймачна харагдаа эрхм алган-тууды туйлаһан нүхэд Качин, Сарыс (Ярууна) гэшэд Хүндэлэй грамота хүртэбэд.

Хүндэлэринь тэдэнэр өөһадыгөө лэй дүршэлы андалан абалсаба.

## Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэришэдэй семинар

Бурхан Байкало-Кударын аймагтай куль-турно-гэгээрэлэй ажи-зурагануудай хэрэ-гы өрхлэхэ таваг колхозой клубууды, улаан буланууды, уншалгын байшануу-дые дагшанарай семинар үнгэргэбэ. Семи-нарта хабаагтад «Үндэр ургэсын мэргэ-жэлтэ», «Ханын гэгэтэ», «Агитаторай угын культура тухай», «Дайшмалы хууд-ханууды» яажа гаргахаб, «Арюун сэрбэ ба санитарна байдлые сахалга», «Соци-алистическа үмсые тамгааламга» гэ-

һэн ба бусад темэнүүдээр лекциуды шагнаба. Мүн семинарта хабаагтад Уд-эр ургаса абаһанай түлөө колхозшүүдэ МТС ба совхозуудай хүдэлмэришэдэ Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ-рэгтэ олгохо ба СССР-эй орденууд болоо ме-дальнуудар шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указе шудалба.

Хүндэлэринь тэдэнэр өөһадыгөө лэй дүршэлы андалан абалсаба.

Ж. Борисов.

## Уһалуурын канава

Шэбэригын долоон жэлэй хүрүүлгын кини ажал-абугууланууд, мүн тус хүртү-лийн ахаламга классуудай хурагтад республикын ойдо зоруулажа найру